

KITAS ŽVILGSNIS Į SEKIMO METODO NAUDOJIMĄ SINCHRONINIO VERTIMO PRATYBOSE

SVETLANA CARSTEN

Santrauka

Daug su būsimaisiais vertėjais žodžiu dirbančių praktikų laikosi nuomonės, kad sinchroninio vertimo pratybose sekimo metodas (kai vienos kalbos tekstas perpasakojamas ta pačia kalba tarsi sekant kalbėtoji iš paskos ir atkuriant jo pranešimo eigą) neveiksmingas, nes studentui nereikia gaunamos informacijos analizuoti. Labai griežtai šio metodo taikymui nepritarė Seleskovitch (Seleskovitch, Lederer 1989), abejonių dėl jo taikymo yra pareiškę Kurtz (Kurtz 1992) ir Gillies. Gillies teigia, kad prarandamas sinchroniniame vertime labai svarbus mąstymo elementas (Gillies 2012). Vis dėlto yra ir kitokia nuomonė, pvz., Lambert dar paskutiniojo XX a. dešimtmečio pradžioje kalbėjo apie sekimo metodo veiksmingumą – jos manymu, tik pradėjus mokytis sinchroninio vertimo technikos sekimo metodas gali būti veiksmingas ir papildyti kitus taikomus metodus (Lambert 1992).

Šiame straipsnyje pristatomi pratimai nėra tikrojo sekimo metodo pavyzdys, bet tam tikra sąmoningo sakininės kalbos redagavimo forma, kurią vertintojai vadina sąmoningu originalo kalbos perdirbimu verčiant sinchroniškai, kai studentams duota užduotis klausant sudėtingos kalbos supaprastinti jos žodyną arba sintaksę ir pateikti klausytojams prasmingą turinio santrauką. Kitaip tariant, studentai gavo užduotį padaryti pranešimo santrauką, supaprastinti ir (arba) sutrumpinti tekstą ir perduoti pagrindines pranešimo mintis, taisyklingai vartojant logines jungtis, rišliai ir sklandžiai. Toks veiksmingas sudėtingo pranešimo originalo kalba perteikimas ta pačia originalo kalba gali būti grindžiamas Daniel Gile knygoje *Basic Concepts and Models for Interpreter and Translator Training* (1995) aprašytu apdorojimo pajėgumo valdymo modeliu. Straipsnyje smulkiai aprašomas šio modelio taikymas praktikoje.